

Матеріали студентської науково-практичної інтернет-конференції. Випуск 1
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО
НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Мостбауер С., студентка 3 курсу Педагогічного інституту

Науковий керівник: Хімчук Л.І., кандидат психологічних наук, доцент

ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»

Постановка проблеми. Розвиток суспільства, тенденції до глобалізації суспільного розвитку вимагають динамічних змін і в роботі вчителя. Згідно із Законом України «Про освіту», Державною національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті, Концепцією загальної середньої освіти, новим Державним стандартом початкової загальної освіти, потрібно здійснити кардинальний перехід від традиційного інформаційно – пояснювального навчання, спрямованого на передачу готових знань, до розвивального, зорієнтованого на формування творчої компетентності у всіх сферах життя особистості. Особливе місце у розвитку молодшого школяра мають уроки трудового навчання. Уроки на котрих розвиваються творчі здібності школярів, їх потенціал до праці.

На жаль, у загальноосвітніх навчальних закладах в наш час існує проблема зі слабкою матеріальною оснащеністю кабінетів трудового навчання та застарілістю обладнання. Відтак, педагоги змушені вдаватися до традиційних, репродуктивних методів навчання. Але як відомо традиційне навчання вже вичерпало себе. [4; 21 – 23].

Мета статті: Теоретично проаналізувати використання інтерактивних методів на уроках трудового навчання у початковій школі.

Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи

Загальний аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Аналіз сучасної педагогічної літератури свідчить, що проблема застосування інтерактивних методів в навчальному процесі була в центрі уваги таких дослідників, як О. Єльнікова, Г.Коберник, Т. Кравченко, В. Мельник, Л. Пироженко, О. Пометун та ін., які обґрунтовують доцільність застосування інтерактиву для посилення ефективності навчання.

Ще у 60 – х роках ХХ століття Я. Голант охарактеризував три основні моделі навчання, що існують у сучасній школі: пасивну, активну та інтерактивну.

Основний зміст статті. Завданням на сучасному етапі розвитку освіти є її модернізація. Освіта має набути інноваційного характеру, тобто постійно змінюватися, доповнюватися, удосконалюючи вміння і навички. Адже знання, які здобуває учень, мають велике значення, і це не єдиний критерій. Поряд із цим існує потреба розвитку здатності учня до самостійного засвоєння знань: навчати вчитися, формувати уміння так чи інакше здобуті знання застосовувати у практичній діяльності.[1; 22 – 24].

Термін «Інтерактивна педагогіка» відносно новий. Його у 1975 р. ввів німецький дослідник Ганс Фріц. Лінгвістичне тлумачення слова, що представлено в іншомовних словниках, свідчить, що поняття «інтерактивність», «інтерактив» прийшло до нас із англійської від слова «interact», де «inter» - це «взаємний» і «act» - діяти. Інтерактивність у навчанні можна пояснити як взаємодію учнів, перебування їх у режимі бесіди, діалогу, спільної дії. Дослівно інтерактивним може бути названий метод, у якому той, хто навчає, є учасником, який здійснює щось: говорить, управляє, моделює, пише, малює тощо, тобто не виступає тільки слухачем, спостерігачем, а бере активну участь у тому, що відбувається, створює це. [9; 2 – 6].

Трудове навчання – обов'язкова умова і складова частина навчання, виховання та розвитку дитини на початковому ступені загальноосвітньої школи реалізується засобами різноманітної урочної та позаурочної діяльності учнів. На уроках трудового навчання у дітей виховується любов та повага до праці та людей праці.

М. Левіна вказує, на те, що на уроках праці в школі або вдома з батьками, а пізніше самостійно діти можуть навчитися безлічі цікавих і корисних речей: роботі з папером і вишивці, шиттю та виготовленню виробів з природного матеріалу, роботі по дереву і ліпленні з пластиліну, можуть навчитися випалювати і шити м'які іграшки, спробувати себе в ролі кухаря або кулінара.

Заняття творчістю допомагають розвивати художній смак і логіку, сприяють формуванню просторової уяви. Крім того, у дітей удосконалюється дрібна моторика рук, що дуже важливо для молодших школярів. Уроки творчості не тільки розвивають фантазію, але і дають дитині безліч практичних навичок. Пришити гудзик, приготувати сніданок, зробити власними руками подарунки рідним і друзям – усе це стане в нагоді дитині. І ще одне дуже важливе доповнення: вміння що-небудь зробити самому дозволяє дитині відчувати себе впевненіше, позбавляє від відчуття безпорадності в навколишньому його світі дорослих. Адже віра в себе, впевненість у своїх силах – необхідна умова для того, щоб дитина була по-справжньому щаслива. [8; 52 - 54]

На основі всього вище викладеного розуміємо, що трудове навчання посідає одне з найважливіших місць серед дисциплін, що вивчаються у молодшій школі. Тому уроки праці повинні бути цікавими для дітей та розвивати у них інтерес до навчання. Урізноманітнити такі уроки та зробити їх більш цікавими для молодших школярів допомагають саме інтерактивні методи навчання.

Використання інтерактивних методів дає змогу молодшим школярам творчо працювати на уроках трудового навчання та у повсякденному житті.

Інтерактивні методи можна використовувати на різних етапах уроку. Наведемо приклад організації уроку з використанням інтерактивних методів.

1. Організаційно-підготовчий етап. Створення позитивного емоційного настрою учнів – вірші-привітання, повідомлення про працездатність та побажання успіху на заняттях , прислів'я , алгоритм емоційного настрою учнів («Я можу») , вправа «Урок починається з усмішки», вислови видатних людей.

2. Актуалізація опорних знань. Рефлексія «Запитальний ряд» , ігри «Термінологічний ланцюжок» , «Місткий кошик», «Вершина успіху» ; вправи «Мозковий штурм» , «Вершина знань», «Незакінчене речення», робота з динамічною таблицею.

3. Мотивація навчальної діяльності. міні – лекції .

Матеріали студентської науково-практичної інтернет-конференції. Випуск 1

4. Вивчення теоретичного матеріалу. Читання з позначками, релаксація (руханки), робота з опорними картками, заповнення динамічної таблиці, читання схем узорів, ігрова вправа «Бджолиний вулик», робота з інформаційними картками, слайдові презентації.

5. Закріплення теоретичного матеріалу. Гра «Так чи ні».

6. Практична робота. Робота з опорними картками, релаксація, ігри і вправи з правил безпечної життєдіяльності учнів на уроці, виконання різномірівневих завдань, робота в групах і робота в парах (за різними формами організації учнів).

7. Підбиття підсумків уроків. Вправа «Незакінчене речення», рефлексія, ігрова вправа «Що було б, якби...», вправа «Незакінчене речення» і т.д.[7].

Не рідко при використанні інтерактивних методів виникають певні ускладнення, щоб подолати їх в застосуванні інтерактиву і перетворити їх слабкі сторони на сильні, вчителю треба пам'ятати: – починати потрібно з поступового використання технологій по спеціально розробленому плану. Краще ретельно підготувати кілька інтерактивних занять у навчальному році, ніж часто проводити похапцем підготовлені «ігри». Використовувати потрібно спочатку прості інтерактивні технології: роботу в парах, у малих групах, мозковий штурм тощо. На уроках трудового навчання доцільно використовувати різні форми навчання: індивідуальне, групове, колективне, робота в парах. Для цього можна використати цікаві інтерактивні методи такі як: «Робота в парах», «Робота в групах», «Робота в трійках».

Висновки. В сучасній педагогіці існують різноманітні погляди на використання інтерактивних методів. Але слід пам'ятати, що нетрадиційні методи, які використовуються вчителем у навчальному процесі завжди цікавіші для дітей, особливо молодшого шкільного віку.

1. Васильєва Н.М. Застосування інтерактивних методів навчання / Н.М. Васильєва // Управління школою. – 2005. №34. – С. 22 – 24.
2. Грицюк О.І. Практичне використання інтерактивних методів навчання на уроках в початковій школі / О.І. Грицюк // Початкове навчання та виховання. – 2011. №27. – С. 2 – 4.
3. Комар О. Навчання школярів за інтерактивними методами / О. Комар // Рідна школа. – 2006. №5. – С. 57 – 60.
4. Коротун І. Інтерактивні техніки і технології групової роботи на уроках / І. Коротун // Початкова освіта. – 2007. №4. – С. 21 – 23.
5. Саган О. Інтерактивні методи навчання як засіб формування навчальних умінь молодших школярів / О. Саган // Початкова школа. – 2002. №3. – С. 20 – 21.
6. Терещук А. Методи творчої діяльності на уроках трудового / А. Терещук // Трудова підготовка у закладах освіти. – 2006. №1. – С. 19 – 23.
7. Хотіленко О.В. Розвиток особистості засобами інтерактивного навчання / В.О. Хотіленко // Початкова освіта. – 2009. - №5 – 7. – С. 13 – 16.
8. Шостак І.В. Особистісно-орієнтований підхід до трудового навчання / І.В. Шостак // Новий колегіум. - 2005. №4. – С.52-54.
9. Ющенко І.В. Упровадження інтерактивних технологій на уроках в початкових класах / І.В.Ющенко // Початкове навчання та виховання. – 2010. №2. – С. 2 – 6.
10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://gnpu.edu.ua/>